

Důvody:

Napadený rozsudek trpí nesprávným posouzením právním, záležejícím v mylném užití § 1170 a) obč. zák. a ve snížení odměny přiřčené žalobci prvním rozsudkem. Odvolací soud vzal za prokázáno, že strany jednaly mezi sebou o výši odměny před provedením prací. Dle zjištění odvolacího soudu prohlásil žalobce, že práce ty by stály asi 1200 Kč, nezaručil se však, že nebudou státí více. Odvolací soud nevzal tudíž za prokázáno, že strany smluvily předem odměnu, což patrně i z toho, že přisoudil žalobci ne 1200 Kč, nýbrž 2140 Kč. S výměrou této odměny nelze však souhlasiti. K částce té dospěl odvolací soud úvahou, že byla žalovaným příliš vysoká, když žalobce ji požadoval řádným rozpočtem za jiné instalační práce. Žalovaní dali si vypracovati jiný plán, a svěřili vedení prací dle nového plánu žalobci jen proto, poněvadž žádal za tyto práce méně t. j. asi 1200 Kč. Touto úvahou není ovšem výměra odměny částkou 2140 Kč dostatečně odůvodněna. Odvolací soud uvedl dále, že bylo povinností žalobcovou v duchu § 1170 a) obč. zák., aby vyrozuměl žalované o značném překročení částky 1200 Kč původně jmenované. Kdyby náhled tento byl správný, nemohl by žalobce požadovati ani 2140 Kč, které mu odvolací soud přisoudil, poněvadž i tato částka byla by značným překročením rozpočtu, dle uvedeného náhledu nepřipustným. V tomto případě však rozpočtu nebylo vůbec. Rozpočtem nebylo ústní prohlášení žalobcovu, že práce by stály asi 1200 Kč, rozpočtem mohlo býti jen přesné vytčení cen, které měly býti požadovány za jednotlivé práce i materiál k tomu potřebný, a to za vše zvlášť. Rozpočet takový předložil žalobce žalovaným, žalovaní však rozpočtu toho neschválili objednavše práce jiné. Provedení těchto prací svěřili mu však bez rozpočtu, a nelze proto § 1170 a) obč. zák. na daný případ vůbec použiti. První soud zjistil na základě posudku znaleckého, že částky, žalobcem za práce účtované, jsou přiměřené. Zjištění to nebylo v řízení odvolacím změněno, druhý soud snížil sice odměnu žalobcovu, avšak z jiného důvodu, ne z toho, že by byl účet jeho uznal vzhledem k provedené práci nepřiměřeně vysokým. Požaduje-li tudíž žalobce 3118 Kč 35 h místo 1200 Kč, nelze v tom shledati jednání, přičítací se smlouvě o dílo, jakou se žalovaným uzavřel. Žalovaní věděli na jaře 1920, kdy se o práce jednalo, že stoupají ustavičně jak mzdy, tak i ceny materiálu, bylo proto jejich věcí, aby vyžádali si od žalobce přesný rozpočet, jak učinili před tím, anebo aby s ním smluvili určitou odměnu. Poněvadž se tak nestalo, je žalobce oprávněn požadovati dle § 1152 obč. zák. přiměřené odměny bez ohledu na dřívější rozpočet. Odměnou takovou je zažalovaná částka, a bylo proto obnoviti správný rozsudek prvního soudu.

Čís. 1215.

Nelze mluvit o smísení peněz ve smyslu § 371 obč. zák., přimísil-li držitel větší obnos peněz ku svému nepatrnému obnosu, obzvlášť, když mezi oním obnosem byly bankovky, znějící na větší peníz, nežli činil celý obnos patřící původně vlastnický držiteli (§ 415 obč. zák.).

(Rozh. ze dne 4. října 1921, Rv I 415/21.)

Žalobce odevzdal dne 12. října 1920 Ottu Sch-ovi 16.000 Kč za účelem nákupu zboží. U výkonu exekuce na movitosti bylo dne 13. října 1920 Ottu Sch-ovi zabaveno 15.250 Kč. Žalobce domáhal se žalobou na žalovaném vymáhajícím věřiteli, by uznáno bylo právem, že vedená exekuce jest nepřipustnou, ježto mu přísluší ku zabaveným penězům právo, exekuci vylučující. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud uvedl v důvodech: Právo, jež dle žalobceva tvrzení činí provedení exekuce nepřipustným, nemůže býti žádným jiným právem, než právem vlastnickým a žalobce neuvádí také v žalobě žádných skutečností, ze kterých by odvozoval svůj nárok, který by vyplýval z nějakého jiného práva, což by přece podle § 226 c. ř. s. učiniti musil. Domáhá se tedy žalobce na soudě uznání svého práva vlastnického k zabavené a žalovanému vydané částce 15.250 Kč a důsledkem absolutního rázu tohoto práva (§ 354 obč. zák.) dalšího soudního výroku o tom, že exekuce ohledně ní jest nepřipustnou. Jeho žaloba, byť po stránce formální jevila se žalobou vylučovací ve smyslu § 37 ex. ř., podle své vnitřní vlastní právní podstaty jest žalobou vlastnickou, neboť základem jejím jest vlastnictví. Náleželo tedy žalobci podle § 369 obč. zák., aby dokázal, že řečená částka jest jeho vlastnictvím a, poněvadž jde o věci movité, aby je podle § 370 obč. zák. popsal takovými známkami, jimiž se liší od všech podobných věcí téhož druhu. Zkoumá-li se obsah žaloby, patrně, že nevyhovuje uvedeným zákonným předpisům ani ustanovení § 226 c. ř. s., neboť se v ní nikde ani netvrdí, ani důkaz o tom nenabízí, že částka 16.000 Kč, žalobcem O. Sch-ovi odevzdaná, z nichž onech 15.250 Kč prý pochází, byla vlastnictvím žalobcovým. V té příčině neuvedl žalobce ani v žalobě ani za sporu skutečností, na kterých své vlastnictví zakládá, a aniž podle § 372 obč. zák. uvedl něco ohledně platného titulu a pravého způsobu, jímž dostal se k držbě dotyčných peněz, jichž také nijak nepopsal. Z pouhého tvrzení, že je O. Sch-ovi odevzdal, zajisté ještě nevyplývá, že by byl jejich vlastníkem, ani není možno v něm spatřovati ani skutkový údaj, že byl vlastníkem. Není tím vyloučeno, že žalobci mohly býti dotyčné peníze třeba také jen nějakou osobou třetí svěřeny, aniž přešly do jeho vlastnictví. Již tyto vylíčené nedostatky žaloby samé musily by míti za následek zamítnutí žaloby jako neodůvodněné, neboť z řečeného plyne, že žalobce ani netvrdil, tím méně dokázal skutečnosti, z nichž by vyplývalo právo, činící provedení exekuce nepřipustným. Na tomto místě dlužno uvést, že odvolací soud nesdílí právního názoru odvolatele a odpurce, že by se zřetelem na ustanovení § 261 ex. ř. slušelo řízení exekuční pokládati v tomto případě ukončeným a že by následkem toho byla žaloba exekční již proto vyloučena. Nelze totiž přehlédnouti, že kromě peněz zabaveny byly u O. Sch-a zároveň ještě jiné věci, které prodány byly teprve dne 19. listopadu 1920 a za ně docílený výtěžek přikázán pak usnesením ze dne 24. listopadu 1920. Ježto žaloba podána byla již dne 4. listopadu 1920 a řízení exekuční dlužno pokládati za celek, plyne z toho, že podána byla ještě za jeho trvání. Pokud jde o vývody odvolací, neprávem odvolává se žalobce na ustanovení § 415 obč. zák. k obhájení svého stanoviska, poněvadž toto jest všeobecného rázu. O smísení peněz platí zvláštní předpis § 371 obč. zák., pročez nutno se jím řídit.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky předchozích soudů a vrátil věc prvému soudu, by o ní dále jednal a ji znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Odvolací soud správně uvádí, že jde o žalobu vlastnickou a že náleželo žalobci, aby dokázal, že částka 15.250 Kč, Sch-ovi zabavená, jest jeho vlastnictvím, má však za to, že jest žaloba neodůvodněná již proto, že žalobce ani netvrdí, ani důkazu o tom nenabízí, že částka 16.000 Kč žalobcem Sch-ovi odevzdaná, byla vlastnictvím žalobcovým. Že jde o žalobu ve smyslu § 37 ex. ř. na základě práva vlastnického, plyne ze žaloby samé, v níž žalobce ke konci uvádí, že žalovanému oznámil, že zabavený obnos jest jeho vlastnictvím, s vyzváním, aby jeho vlastnické právo uznal, což žalovaný odmítl. Okolnost, že žalobce o svém tvrzeném vlastnictví v žalobě žádných dukazu nenabídl, nemůže však býti ještě důvodem pro zamítnutí žaloby, poněvadž v řízení před soudem procesní otázka vlastnictví žalobcova k zabaveným penězům vůbec na přetřes vzata nebyla, žalovaný, který se obmezil na pouhé popření údajů žalobních, v této příčině žádné námitky nevznesl a soud procesní vzhledem k svému stanovisku, že jest žaloba neodůvodněná již dle § 371 obč. zák., touto otázkou se neobíral. Poněvadž však tato otázka jest důležitá pro samu podstatu žaloby vlastnické (§ 369 obč. zák.), bylo věcí soudu, aby se zachoval podle § 182 c. ř. s., totiž aby strany vyzval k doplnění nedostatečných údajů o okolnostech pro spor rozhodných, k označení průvodních prostředků o tom a k podání vysvětlení, která ke zjištění skutkové podstaty tvrzených práv a nároků jsou nutnými. Ta okolnost, že žalobce nenabídl dukazy o skutečnostech, jež soud své stolice nepokládal za důležité, nemůže míti tedy sama o sobě za následek zamítnutí žaloby, nýbrž jest nutno, řízení, které v tomto směru zustalo neúplným, doplniti. Ač tento nedostatek v odvolání uplatňován není, dlužno k němu přes to z moci úřední přihlídnouti, poněvadž bez zjištění okolností shora uvedených správné právní posouzení věci není možné. Dovolatel uvádí sice v dovolání nově a proti obsahu žaloby, že nežaloval z titulu vlastnictví, avšak není přípustno, aby právní důvod žaloby teprve v dovolání byl mčněn. Ostatně není ani v dovolání jiný právní důvod žaloby přesně označen. Dlužno se ještě zmíniti o stanovisku soudu procesního, že se dlužník Otto Sch. stal smísením peněz jejich vlastníkem. Odvolací soud se v tomto směru obmezuje pouze na vyvrácení námitky, že jde o ustanovení § 415 obč. zák. a vyslovuje, že o smísení peněz platí zvláštní předpis § 371 obč. zák., jímž nutno se řídit. Soud procesní zjišťuje, že z peněz žalobcem Sch-ovi odevzdaných 16.000 K dal Sch. své manželce 500 K, výkonný orgán že mu ponechal 300 K, a poněvadž bylo zabaveno 15.250 K, dovozuje z toho, že Sch. k těmto penězům přimísil svých 50 K, čímž se stal dle § 371 obč. zák. vlastníkem všech peněz. Tento náhled sdíleti nelze. Částka 50 K jest vzhledem k celkovému zabavenému obnosu 15.250 K tak nepatrnou, že nemůže míti za následek takové smísení peněz, aby ostatní peníze žalobcem Sch-ovi dané nemohly býti od 50 K Sch-ových rozeznány, zvláště když by bylo zjištěno, co potvrdil soudní vykonavatel, že se mezi zabavenými penězi nalézaly státočky 500 K a 100 korunové, s nimiž přece peníz 50 K smísen býti nemůže. Bude tedy i v tomto směru příslušné zjištění žádoucí.